

ગાંધીનગર સમાચાર

તા. ૧૧-૨-૨૦૧૨, સોમવાર

તંત્રી સ્થાનેથી.....

રાજનગરનું સંસ્કારનગરમાં રૂપાંતર

અદર્શિય રાજકીય દાવપેચમાં રાજ્યતા પાટનગરને બદલે વિશિષ્ટ સંસ્કારનગરી તરીકેની ગાંધીનગરની નવી ઓળખ ઊભી કરવામાં અહીં વર્ષોથી કાર્યરત નગરશ્રેણીઓની રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓનો ખૂબ મહત્વનો ફાળો છે. અહીં વિવિધ વિદ્યાસંસ્થાઓ અને કલાસાહિત્ય સંસ્થાઓ કાર્યરત છે; મોહમદ માંકડ, હરિકૃષ્ણ પાઠક, કેશુભાઈ દેસાઈ અને દોલત ભટ્ટ જેવા નામાંકિત સાહિત્યકારો વસે છે. દલિત સાહિત્યની પ્રતિષ્ઠિત કલમો ગાંધીનગરના ખોળે ઊછરી છે. ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમીનું કાર્યાલય ગાંધીનગરમાં આવેલું હોઈ આખા રાજ્યની મોટા ભાગની પ્રવૃત્તિઓનું અહીંથી જ સમાયોજન થતું રહે છે. સાહિત્ય અકાદમીના મહામાત્ર હર્ષદ ત્રિવેદી પોતે કવિ એમના સંપાદન હેઠળ 'શબ્દ સુષ્ટિ' જેવું માતબર સાહિત્યિક માસિક પ્રકાશિત થાય છે. 'ગૂર્જર ભારતી' સંસ્થાના પ્રમુખ ડૉ. મહાવીર સિંહ ચૌહાણ અને મંત્રી ડૉ. આલોક ગુપ્તાના પ્રયત્નોથી ગાંધીનગરને રાષ્ટ્રીય કલાના ડૉ. નામવરસિંહ જેવા વિદ્વાનોનો લાભ મળતો રહે છે.

અહીં વિવિધ પ્રકારની કલા-સાહિત્ય પ્રવૃત્તિઓમાં કાર્યરત એવી અનેક સ્વેચ્છિક સંસ્થાઓ ચાલે છે. જેમાં ગાંધીનગર કલ્ચરલ ફોરમ, શિવરંજની ઉપરાંત નવી સાંસ્કૃતિક સંસ્થા, 'સંસ્કૃતિ'નો સમાવેશ થાય છે. 'સંસ્કૃતિ'ના પ્રમુખ શ્રી રમેશ પટેલ અને મંત્રીશ્રી મનોજ શુક્લ પરકોર્મિંગ આર્ટ્સ ઉપરાંત સાહિત્યિક પરિસંવાદો યોજી ગાંધીનગરવાસી કલાપ્રેમીઓને અને નવી પેઢીના ઊગતાં કલાકારોને પ્રેરણાનું ભાણું પૂરું પાડી રહ્યાં છે. ગઈ કાલે ચૌધરી મહિલા કોલેજ ખાતે 'ધારાવાહિક નવલકથા' પર યાદગાર પરિસંવાદ યોજાઈ ગયો જેમાં ઉદ્ઘાટક તરીકે 'ગુજરાત સમાચાર'ના લોકપ્રિય કટાર લેખક જય વસાવડા અને 'દિવ્ય ભાસ્કર'ના મેગેઝિન એડિટર મનીષ મહેતા ઉપરાંત પ્રખર સાહિત્ય સર્જકો ડૉ. કેશુભાઈ દેસાઈ, કાજલ-ઓઝા વૈદ્ય તથા મહેશ યાજ્ઞિક અને વિવેચનશૈલે કાર્તુ કાઠનારા ડૉ. નરેશ શુક્લ જેવા વિદ્વાનોએ રસપ્રદ વ્યાખ્યાનો આપી શ્રાતાઓને રળિયાત કરી મુક્યા હતા. ગાંધીનગર સાહિત્યસભા અને ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમીના સંયુક્ત ઉપક્રમે આજ રોજ લોકસાહિત્ય પર પરિસંવાદ યોજાઈ રહ્યો છે.

નિવૃત્ત સચિવ શ્રી વસંત ગઢવી છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી ચારણી સાહિત્ય વિશે ઊંડા સંશોધનપૂર્ણ વ્યાખ્યાનો આપતાં રહ્યાં છે. જાણીતા સાંસ્કૃતિક સામયિક 'અખંડ આનંદ'નું સંપાદન ગાંધીનગર વાસી કલામંજ્ઞ-નાટ્યવિદ્ શ્રી પ્રકાશ લાલા સંભાળે છે અને એમાં છપાતી કવિતાઓનું ચયન વર્ષોથી વરિષ્ઠ કવિ શ્રી હરિકૃષ્ણ પાઠક સંભાળે છે. છેલ્લે છેલ્લે સ્વ.નરેન્દ્ર દવે દ્વારા સ્થાપિત 'ગુજરાત સાહિત્ય સંગમ' નામની સંસ્થા પણ એના મહાસચિવ શ્રી નટવર હેડાઈ 'વનવિહારી'ના પ્રયત્નોથી કાર્યરત થયેલ છે. થોડા દિવસ અગાઉ નગરના નિવૃત્ત અધિકારી શ્રી સુમંત શાહના બે કાવ્યસંગ્રહોનું વિમોચન આ સંસ્થાના નેજા હેઠળ જ યોજાયું હતું. 'ગાંધીનગર સમાચાર' અને 'કલ્ચરલ ફોરમ' આવા પ્રત્યેક સર્જનાત્મક ઉપક્રમ સાથે સીધો કે આડકતરો વિષેયાત્મક અનુબંધ ધરાવે છે. આગામી તા. ૨૧ ફેબ્રુઆરીના દિવસે વિશ્વ માતૃભાષા દિવસની વિશિષ્ટ ઉજવણી થનાર છે, જેમાં સામેલ થવા ગાંધીનગર નિવાસી રસિક જનોને આગોતરું ઈજન પાઠવીએ છીએ.

આજે એકાંકી વિનર્સ શો ભજવાશે

ગાંધીનગર, તા. ૧૦
'સંસ્કૃતિ' સંસ્થા ગાંધીનગર, આઈ.સી.સી.આર. અમદાવાદ, ગુજરાત સમાચાર ટ્રસ્ટના સંયુક્ત ઉપક્રમે આજે તા. ૧૧મી ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૩ ને સોમવારે રાત્રે ૮.૧૫ કલાકે ટાઉનહોલ, સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર ખાતે એકાંકી નાટ્ય સ્પર્ધાનો વિનર્સ શો યોજાશે.

એસ.એમ. પટેલ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ ઓફ કોમર્સ, અમદાવાદનું 'તુલસી રહેણે અનામિકા,' યુ.પી.આર્ટ્સ, શ્રીમતી એમ.જી. પંચાલ સાયન્સ અને બી.એલ. શાહ કોમર્સ કોલેજ, પીલવઠીનું 'ચાલને આપણે પરણી જઈએ' તથા એમ.જી. સાયન્સ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ અમદાવાદનું 'અંત' નાટક ભજવાશે. 'ગુજરાત સમાચાર' અમદાવાદના મેનેજિંગ તંત્રી શ્રેયાંશ શાહ નવી પેઢીના તજસ્વી કલાકારોને પ્રોત્સાહિત કરવા ખાસ જણાવ્યું છે.

સર્વ વિદ્યાલય કેળવણી મંડળના સેમિનાર હોલમાં ગત રોજ કરાટે બ્લેક બેલ્ટ એવોર્ડ સમારોહ યોજાયો હતો. જેમાં ટ બાળકોને બ્લેક બેલ્ટની ડિગ્રી એનાયત કરવામાં આવી હતી. તેમાં ધ્રુવી દેસાઈ, કાજલ દસ્તગીર અહેમદ, સ્વપ્રીલ પારેખ, કૌશલ સોની, વિભુતી વાળા, સોહમ ભટ્ટ, દિશાંત સોલંકી, યુગ પારેખને મુખ્ય મહેમાન તરીકે ઉપસ્થિત ગાંધીનગર સમાચારના મેનેજિંગ તંત્રી શ્રી કૃષ્ણકાન્ત જહાએ શિલ્ક, પ્રમાણપત્ર એનાયત કર્યાં હતાં. આ પ્રસંગે વલ્લભભાઈ પટેલ, ડી.ટી. કાપડીયા, સોમભાઈ પટેલ, દિનાબેન ડોડીયા, કરાટે ક્રોચ સેલવાકુમાર સહિત મોટી સંખ્યામાં લોકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતાં.

આદિજાતિ વિકાસ દ્વારા શિક્ષા સહાયકનું પ્રશ્નપત્ર અધરું નિકળ્યાનો રોષ

ગાંધીનગર, તા. ૧૦
આદિજાતિ વિકાસ દ્વારા ગ્રેજ્યુએટ અને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ, પીટીસી, બી.એડ. ઉમેદવારો માટે આજે શિક્ષા સહાયક અને પર્યવેશકની પરીક્ષા યોજાઈ હતી. નગરની શાળાઓમાં સવારથી જ વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપવા મોટી સંખ્યામાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતા અને પરીક્ષામાં પાસ થઈ નોકરીએ લાગવાની આશાઓ સાથે પરીક્ષામાં જોડાયા હતા.

શિક્ષા સહાયક પરીક્ષામાં મોટી સંખ્યામાં ઉમેદવારો જોડાયા હતા અને પ્રશ્નપત્ર અધરું હોવાની ફરિયાદ કરતા હતાં. આદિજાતિ વિકાસ દ્વારા પ્રશ્નપત્રનું અગાઉ કોઈ ચોકકસ માળખું આપ્યું ન હોવાની પણ કેટલાક ફરિયાદ કરતા હતા તથા કેટલાક ઉમેદવારો ખુબ જ અધરું પ્રશ્નપત્ર હોવાથી નિરાશા અનુભવી રહ્યા હતા.

મહિલા જ્યોતિમય, ચેતનાયમ, શક્તિમય છે : જય વસાવડા

ગાંધીનગર, તા. ૧૦
રોટરી ક્લબ ઓફ ગાંધીનગર દ્વારા સતત બીજા વર્ષે મહિલા સશક્તિકરણ અંતર્ગત શક્તિ-૨૦૧૩ કાર્યક્રમનું આયોજન કરાયું છે. આજે સવારે ૧૧ કલાકે ટાઉનહોલ ખાતે જય વસાવડાએ મહિલા શક્તિ વિષે વક્તવ્ય આપ્યું હતું. જેમાં મોટી સંખ્યામાં બહેનો ઉપસ્થિત રહી હતી.

પોતાના વિચારો રજૂ કરી શકે છે. વધુમાં તેમણે પુરુષો દ્વારા સ્ત્રી ઉપર દબાણ કરવામાં આવે છે તેના વિશે વિસ્તૃત વાત કરી હતી. તેમજ તેમણે જણાવેલ કે પુરુષો કરતા સ્ત્રીઓમાં માનસિક ક્ષમતા વધુ હોય છે. ઘરનો મોબી પુરુષ હોય છે તો સ્ત્રી ગરદન હોય છે. ચેતનામય, શક્તિમય, જ્યોતિમય, સ્ત્રી શક્તિ છે તેનું ગુણ લક્ષ્મી તરીકે પૂજન થતું જોઈએ અને સ્ત્રી પોતાનાથી જ ડરે છે તેમ કહી સ્ત્રીઓને તાકાતવાન બનવા, સુંદર બનવા, શરમાળ નહિ બનવા અને આગળ છે.

એસ.જી. ઈંગ્લિશ મિડીયમ પ્રાથમિક શાળામાં દાકતરી તપાસ કાર્યક્રમ યોજાયો

ગાંધીનગર, તા. ૧૦
કરી સર્વ વિદ્યાલય સંકુલની એસ.જી. ઈંગ્લિશ મિડીયમ પ્રાથમિક શાળાના ધોરણ ૧ થી ૮ના વિદ્યાર્થીઓ માટેની દાકતરી તપાસનો કાર્યક્રમ તાજેતરમાં શાળામાં યોજાયો હતો. શાળામાં તજસ્વ ડોક્ટર, નર્સ દ્વારા વિદ્યાર્થીના આરોગ્યની ચકાસણી કરવામાં આવી હતી.

એ.જી. ઈંગ્લિશ મિડીયમ પ્રાથમિક શાળાના દરેક ધોરણના વિદ્યાર્થીઓના આરોગ્ય ચકાસણી કાર્યક્રમ અંતર્ગત ડોક્ટર દ્વારા વિદ્યાર્થીઓની આંખોની તપાસ, વજન, ઊંચાઈ, પેટની તપાસ, નાભી-મોટી બિમારી અંગેની તપાસ કરવામાં આવી હતી. શાળાના સમગ્ર વિદ્યાર્થીઓની રૂબરૂ તપાસમાં જાણવા મળ્યું હતું કે, કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ આંખોની ખામી જેમ કે ડૂરનું ઓછું દેખાવું જેવી તકલીફ અનુભવતા હતા. મોટા ભાગે વિદ્યાર્થીઓ તેંદુરસ્ત જણાયા હતા.

● અનુસંધાન પાના-૭ પર

દિકરીએ કહ્યું 'બાપા! તમે મને એક ભવમાં બીજે ભવ કરાવશો? હું ઘર માંડીશ તો આ જ ઘરવાળાનું...બાકી બીજા મારા માટે ભાઈ અને બાપ સમાન...'

ગાંધીનગરના ગોદરે એક ગામડામાં એકલા રહેતા શારદાબેન ૭૬ વર્ષની મર્યાદા વટાવી ચુક્યા છે. આજથી ૬૯ વર્ષ પહેલાં એટલે કે, તેઓ સાત વર્ષના હતા ત્યારે બાળપણે જ એમના લગ્ન થયેલા. લગ્ન એટલે શું? દામ્પત્ય જીવન કોને કહેવાય તેની સામાન્ય સમજણ નહિ ધરાવતા શારદાબેન પ્રભુતામાં પગલાં પાડી બેઠાં. ત્યારે તો ફક્ત વડીલોનાં વચન પર જ સંબંધો નક્કી થતાં અને આવા સંબંધો નભતાં પણ ખરાં. છુટછેડાના પ્રશ્નો જવલે જ ઉભા થકા અને થાય તો સમાજનું પંચ વ્યાજ તોળે તે માન્ય રહેતો સમજણ વધતી ગઈ ભણતરનો ભાર વધ્યો અને અધિકારો તેમજ હક્કોની માંગણી થવા લાગી. પુરુષ સમોવડી થવાની લાલસા જાગી અને દામ્પત્ય જીવનનો કચ્છરવાણ નીકળતો ગયો. આમ કહેવામાં કદાચ અતિશયોક્તિ લાગે પણ આ કડવી વાસ્તવિકતા છે. શારદાબેનના સાતમા વર્ષે લગ્ન થયા પણ તેમના દામ્પત્ય જીવનનો વિધિવત પ્રારંભ થયો. પંદર વર્ષે આ વર્ષે તેઓ પ્રથમવાર સાસરે આવ્યા ઉંચા અરમાનો અને સોનેરી સાપના લઈને. આમ તો દામ્પત્ય જીવનના પ્રથમ એક બે વર્ષ કલ્પનાની ઉડાનમાં જ પુરા થાય છે. પણ સ્વપ્ન મહેલનો પાયો ખોદવાની શરૂઆત થાય છે ત્યાં જ સમસ્યાઓ શરૂ થયા છે.

ચણતરકામમાં સિમેન્ટ અને સ્ટીલનું પ્રમાણ બરાબર જળવાય છે કે કેમ? દિવાલોનું ચણતર ઓળંગે થાય છે કે કેમ? પ્લાસ્ટરમાં પાણી બરોબર છંટાય છે કેમ? આ બધામાં હોદ્દાકારી જળવાય તો મકાનમાં તિકારોડ પડવા લાગે છે અને યાગડ થીગડ શરૂ થઈ જાય છે. દામ્પત્ય જીવનના પાયામાં પણ સ્નેહ અને સમર્પણ. ત્યાગ અને સહનશીલતાનું પ્રમાણ જળવાય નહીં તો સંબંધોમાં તિરાડ પડવા લાગે છે. શારદાબેન અને પતિ શંકરભાઈના દામ્પત્ય જીવનમાં ક્યારે તિરાડો પડવા લાગી તે બંનેમાંથી કોઈ બાજી શક્યું નહિ. બંને વચ્ચે વૂ વૂ મૂ મૂનો દોર ચાલ્યો અને મનદુ:ખ વધતા ગયા.

તેમણે સાસરે જ ભગતથી અલગ રહી જાત મહેનત કરી પોતાનું જીવન ગિવાઈ કરવાનું નક્કી કર્યું. બે પાંચ વર્ષ આમ કષ્ટમય જીવન ગુખરી ભગતનું નામ વગોવાય નહીં તે માટે તેઓ પિયરમાં આવી માતા-પિતાની સાથે રહેવા લાગ્યા. તે વખતે તેમની ઉંમર ફક્ત ૩૭ વર્ષની હતી. પિતાને કહ્યું બાપા, મને તમારો દિકરો ગણજો. હું દિકરો થઈ તમારી સેવા ચાકરી કરીશ. શારદાબેનને એક પણ ભાઈ નહોતો. માતા-પિતાને દિકરી ભારે પડે તેમ નહોતી પણ પોતાની નજર સમક્ષ દિકરીના નંદાતા સંસારને કયા મા-બાપ બેઈ શકે? દિકરીની છેલ્લા બેઈ પિતા છાને છપને ખુણામાં આંસુ સારી લેતાં. એકવાર પિતાએ છાતી પર પલ્થર મુકી દિકરીને પૂછી નાંખ્યું કે, ' બેટા, તારી સેવા ચાકરીથી અમે પ્રસન્ન છીએ, પણ અમે હવે ખર્ચું પાન, દિકરીનો પિયરમાં જન્મમારો ન જાય. તારું આચખું કેમ કરીને પૂરું થશે? માટે બેટા, તારા છુટાછેડા કરાવી તને બીજે વળાવિયે તો કેવું?' અને આ સાંભળી શારદાબેન સમસમી ગયા. ૨૬તી આંખે બોલ્યા, બાપા એવું બોલ્યા? તમે મને આ ભવે બીજે ભવ કરાવવા માગો છો? હું ઘર માંડીશ તો આ જ ઘરવાળાનું બાકી બીજા મારા ભાઈને બાપ સમાન... અને પછી પિતાએ ફરી ક્યારેય દિકરી આગળ આ વાતનો ઉલ્લેખ કર્યો નહીં. સમાજના કેટલાક ખેરખાંઓ એ શારદાબેનને એવી પણ સલાહ આપી કે દહેજ ધારાની કલમ લગાડો, પાંધા ખોરાકીનો કેસ માંડો અને જમાઈને ફીટ કરાવી દો. પણ શારદાબેનને તેમને પણ પરખાવ્યું, મારા પિતાએ ભગવો ભેખ ધારણ કર્યો છે. ભગવી ચીંધરીની ફણેતી કરીને મારે કયા ભવે છુટવું? બસ, સૌની જબાન

સિવાઈ ગઈ. ફરી ક્યારેય આવી વાત કરવાની કોઈએ હિંમત ન કરી.. સમય એની ગતિએ આગળ વધી રહ્યો હતો... શારદાબેનના માતા અને પિતાએ વારાફરતી દેહ ત્યાગ કર્યો. અને શારદાબેન એકલા પડ્યા. છતાં હિંમત હાથ નહીં. તેઓ સૌને કહેતા હું બિચારી બાપડી નથી મારા પતિ હજુ હયાત છે. આ તો ભગવાન મારી કસોટી કરી રહ્યો છે. આ અભણ બાઈએ સ્કુલના દરવાજે કદી પગ નહોતો મુક્યો પણ એટલી સમજણ હતી કે અગ્નિની સાક્ષીએ ફરેલા ફેરા અને લેવાયેલી પત્તિ ધર્મની પ્રતિજ્ઞાનું મારે આજીવન રખોપું કરવાનું છે. એક દિવસ સ્નાન કરતાં બાથરૂમમાં શારદાબેનનો પગ લપસ્યો. પહે ફેકચર થયું પછી તો લાકડીના ટેકે જ ચાલી શકાય તેવી પરિસ્થિતિનું નિર્માણ થયું. છ મહિના પથારી વશ રહ્યા પણ આડોશી પાડોશીએ ભેગા મળી તેમની સેવા ચાકરી કરી... લાકડીના ટેકે ચાલતા શારદાબેનના ઢેચામાંથી હજુ ભગતનું નામ હટતું નથી. ભગતની તબિયત બગડવાના સમાચાર મળે કે તરત રીક્ષા કરીને દોડી જાય. તેમની સેવા ચાકરી કરવા. પતિ પરાયણ પતિનું આનાથી વધુ જવલંત ઉદાહરણ બીજે કયાં મળે? આ કટરા લેખકે તેમની મુલાકાત લેતાં સજળ નચને તેમણે કહેલું કે, ' જ્યાં સુધી આ ખોળીયામાં ખાય છે ત્યાં સુધી સાંપે માંદે ભગતની સેવા કરીશ. મારો ધર્મ હું નહીં ચુકું..' ઉપરોક્ત સત્ય ઘટનાના પાત્રો શારદાબેન અને શંકરભાઈના નામે કાલ્પનિક છે. આ સત્યઘટના પાણીથી અડધા ભરેલા ગ્લાસ જેવી છે સંસ્કૃતિના રખેવાળોને ગ્લાસ અડધો ભરેલો લાગશે. સમાજ સુધારકોને અડધો ખાલી. શારદાબેનનો અભિગમ સંસ્કૃતિનું જતન કહેવાય કે નારીના હક્કોનું પતન... તુંડે તુંડે મનિર્ભિયા

સમાજ સિંચન - પોપટલાલ એસ પ્રજાપતિ

આંસુ સારી લેતાં. એકવાર પિતાએ છાતી પર પલ્થર મુકી દિકરીને પૂછી નાંખ્યું કે, ' બેટા, તારી સેવા ચાકરીથી અમે પ્રસન્ન છીએ, પણ અમે હવે ખર્ચું પાન, દિકરીનો પિયરમાં જન્મમારો ન જાય. તારું આચખું કેમ કરીને પૂરું થશે? માટે બેટા, તારા છુટાછેડા કરાવી તને બીજે વળાવિયે તો કેવું?' અને આ સાંભળી શારદાબેન સમસમી ગયા. ૨૬તી આંખે બોલ્યા, બાપા એવું બોલ્યા? તમે મને આ ભવે બીજે ભવ કરાવવા માગો છો? હું ઘર માંડીશ તો આ જ ઘરવાળાનું બાકી બીજા મારા ભાઈને બાપ સમાન... અને પછી પિતાએ ફરી ક્યારેય દિકરી આગળ આ વાતનો ઉલ્લેખ કર્યો નહીં. સમાજના કેટલાક ખેરખાંઓ એ શારદાબેનને એવી પણ સલાહ આપી કે દહેજ ધારાની કલમ લગાડો, પાંધા ખોરાકીનો કેસ માંડો અને જમાઈને ફીટ કરાવી દો. પણ શારદાબેનને તેમને પણ પરખાવ્યું, મારા પિતાએ ભગવો ભેખ ધારણ કર્યો છે. ભગવી ચીંધરીની ફણેતી કરીને મારે કયા ભવે છુટવું? બસ, સૌની જબાન